Riigi Teataja Kirjastuse majandustegevus 2004. aastal

KONTROLLIARUANNE

nr OSI-2-6/05/90
26.07.2005

Riigi Teataja Kirjastuse majandustegevus 2004. aastal

Tallinn
2005

Kokkuvõte

Riigikontrolli 2004. aasta tööplaani alusel tehtud auditi eesmärk oli anda ülevaade Riigi Teataja Kirjastuse (edaspidi ka RTK) majandustegevusest 2004. aasta jaanuarist septembrini, keskendudes asutuse finantsjuhtimisele – tulude kajastamisele, Riigi Teataja tellimis- ja kaanehinna arvestusele, kulude sihipärasusele – ning tuues välja olulisemad tähelepanekud tehingute seaduslikkuse ja sisekontrollisüsteemi toimimise kohta.

Riigikontrolli auditiga samaaegselt tegi Riigikantselei siseauditi osakond Riigi Teataja Kirjastuse järelauditi, mille eesmärgiks oli raamatupidamise korralduse heale raamatupidamistavale ja riigi raamatupidamise üldeeskirjale vastavuse hindamine, eelarvevahendite sihipärase ja säästliku kasutamise hindamine ning 2003. aastal korraldatud auditi "Riigieelarveliste vahendite kasutamine Riigi Teataja Kirjastuses" ettepanekute rakendamise järelkontroll.

Valdkondades, mille osas tegi kontrolliprotseduure Riigikantselei siseaudiitor, on Riigikontroll tuginenud siseaudiitori tähelepanekutele.

Peamised tähelepanekud

- Riigikontrolli hinnangul esineb RTK trükitööde (Riigi Teataja ning muud trükiteenused) omahinna arvestuses olulisi puudusi. Raamatupidamise sise-eeskirjas, mis on kooskõlastatud Riigikantselei peadirektoriga, ei ole hinna arvestamiseks kasutatavad põhimõtted (kuluarvestus erinevate toodete puhul, kulujaotuse aluseks olevad proportsioonid jms) piisavalt selgitatud. Kontrollides leidsid audiitorid, et raamatupidamise sise-eeskirja lisades esitatud kulumudelis kasutatavad kulude jaotamise proportsioonid ei vasta tegelikele näitajatele.

- Trükikoja tööaja kasutuse analüüsimisel selgus, et trükikojas kulus põhitegevusele, s.o Riigi Teatajate trükkimisele ligikaudu kolmandik töötajate tööajast. Riigikontrolli hinnangul viitab see asjaolule, et trükikojas on töö korraldatud ebaefektiivselt.

- Raamatupidamise arvestuse kontrollimisel tuvastasid audiitorid asutuse tulude ning kulude kajastamist valedes perioodides. See tähendab, et järgitud ei ole raamatupidamise arvestuse alusprintsiipi tulude ja kulude vastavusest. Tulude ning kulude ebatäpne periodiseerimine mõjutab omakorda toodete hinnaarvestust.

- Varade (s.o põhivarad, varud) inventuurides osalemisel tehtud tähelepanekud viitavad puudustele Riigi Teataja Kirjastuse varade arvestuses, mistõttu varade säilimine ja õige kajastamine raamatupidamise aastaaruandes ei ole tagatud.

- Riigi Teataja Kirjastus soetas 2003. aasta lõpus olemasolevale digitaalsele trükimasinale lisaseadmed summas 817 537 krooni. Seadmeid kavatseti kasutada maksumärkide trükkimisel, mille kohta oli väidetavalt olemas suuline eelkokkulepe Maksu- ja Tolliametiga. Nimetatud tellimust siiski ei saadud ning neid lisaseadmeid ei ole senini kasutatud.

Ettepanekud Riigikantselei peadirektorile ja Riigi Teataja Kirjastuse direktorile

- Riigikantselei peadirektoril nõuda investeeringutaotluste aktsepteerimisel, et asutuse juht esitaks soetuse tasuvusanalüüsi ja seose asutuse tegevuseesmärkidega.

- Riigikantselei peadirektoril tagada, et Riigi Teataja Kirjastuse direktor rakendaks järgmised ettepanekud ning korraldaks asutuse tööd selliselt, et

  • raamatupidamise sise-eeskiri või selle alusel kehtestatud kord annaksid ammendava ülevaate Riigi Teataja ja muude trükiteenuste omahinna kujunemisest;

- kaalutakse võimalusi muuta trükikoja töökorraldust efektiivsemaks või osta trükiteenust sisse;
- kõrvaldatakse inventuuride käigus leitud puudused Riigi Teataja Kirjastuse varade arvestuses;
- tehingute kajastamisel raamatupidamises järgitakse tulude ja kulude vastavuse printsiipi.

Oma vastuses Riigikontrollile nõustus Riigikantselei peadirektor Riigikontrolli tehtud ettepanekutega ning on koostöös Riigi Teataja Kirjastuse direktoriga hakanud rakendama meetmeid puuduste kõrvaldamiseks.

Riigi Teataja Kirjastuse direktor nõustus vastuskirjas Riigikontrolli ettepanekutega ja esitas ülevaate nende rakendamiseks tehtud ja kavandatavatest tegevustest.

Sisukord

1. TÄHELEPANEKUD RIIGI TEATAJA KIRJASTUSE SISEKONTROLLISÜSTEEMI JA FINANTSJUHTIMISE KOHTA 7

2. TÄHELEPANEKUD RIIGI TEATAJA KIRJASTUSE RAAMATUPIDAMISE ARVESTUSE JA MAJANDUSTEHINGUTE SEADUSLIKKUSE KOHTA..... 11

RIIGIKANTSELEI PEADIREKTORI JA RIIGI TEATAJA KIRJASTUSE DIREKTORI VASTUSED..... 13

Sissejuhatus

Riigikontrolli 2004. aasta tööplaani alusel sooritatud auditi eesmärk oli anda ülevaade Riigi Teataja Kirjastuse majandustegevusest 2004. aasta jaanuarist septembrini, keskendudes Riigi Teataja Kirjastuse põhitegevuse seisukohast olulisele valdkonnale, s.o trükitööde omahinna arvestusele, ning tuues välja olulisemad tähelepanekud tehingute seaduslikkuse, finantsjuhtimise ja sisekontrollisüsteemi toimimise kohta.

Riigikontroll ei anna hinnangut Riigi Teataja Kirjastuse 2004. aasta raamatupidamise aastaaruande ega majandustehingute seaduslikkuse kohta tervikuna.

Auditi lähtekohad

Riigikontroll auditeerib asutusi ja isikuid vastavalt Riigikontrolli seadusele.[1]

Riigikontroll sooritas auditi kooskõlas INTOSAI[2] auditistandarditega. Need standardid nõuavad, et audit kavandatakse ja sooritatakse viisil, mis võimaldab piisava kindlustundega otsustada, kas finantsaruanded ei sisalda olulisi vigu ega ebatäpsusi. Auditi käigus kontrollisid audiitorid väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad finantsarvestuse näitajad. Audit hõlmas ka raamatupidamisarvestuses kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi.

Audititeavet kogudes vestlesid audiitorid Riigi Teataja Kirjastuse direktori ja direktori asetäitja, toimetuse ja trükikoja juhataja ja töötajatega, tutvusid auditeeritud perioodil kehtinud asutusesiseste kordade, olulisemate lepingute, raamatupidamise andmete ja algdokumentidega ning osalesid vaatlejatena varade inventuurides.

Auditeerisid Riigikontrolli audiitor Mari Rull ja nooremaudiitor Evelyn Palts.

Audit toimus paralleelselt ning koostöös Riigikantselei siseauditi osakonna juhataja tehtud Riigi Teataja Kirjastuse järelauditiga (auditi nr RK-20). Riigikontroll on tuginenud Riigikantselei auditi tähelepanekutele ja neid kokkuvõtlikult esitanud.

Ülevaade Riigi Teataja Kirjastusest

Riigi Teataja Kirjastus on Riigikantselei hallatav riigiasutus, kelle põhiülesanne on Riigi Teataja toimetamine, trükkimine ja levitamine.

Riigi Teataja Kirjastuse ülesanded on põhimääruse kohaselt järgmised:

- Riigikantselei väljaantava Riigi Teataja ja muude ametlike väljaannete kirjastamine ja levitamine paberkandjal trükisena ning elektrooniliselt Internetis;
- Riigi Teatajas avaldatavate õigusaktide, muude dokumentide ja teadaannete avaldamise ning vajaduse korral tõlkimise (ametlikud teadaanded) korraldamine vastavalt Riigi Teataja seadusele;
- riigisekretäri antud pädevuse piires elektroonilise Riigi Teataja pidamise korraldamine vastutava töötleja ülesannete täitmiseks;
- trükiteenuste osutamine.

[1] Riigikontrolli seadus, § 7
[2] INTOSAI – Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon, mis tegutseb ÜRO egiidi all

Riigi Teataja Kirjastuse eelarve oli 2004. aastal 12 660 000 krooni. Riigi Teataja Kirjastuse tulud majandustegevusest 2004. aastal summas 7 369 000 krooni saadi peamiselt trükiteenuste osutamisest.

Riigi Teataja Kirjastuse bilansimaht oli 31.12.2004. a seisuga 4 265 000 krooni, sellest olulisima osa moodustasid põhivarad (80,7%) summas 3 444 000 krooni ning varud summas 544 000 krooni.

Riigi Teataja Kirjastuse 2005. aasta eelarveks on kavandatud 11 400 000 krooni, sealhulgas majandustegevusest laekunud tulude arvelt 7 200 000 krooni.

Riigi Teataja Kirjastust juhtis auditeeritud perioodil direktor Marika Seppius, raamatupidamist korraldas direktori asetäitja finantsalal Kai Saag. Kokku töötab asutuses keskmiselt 37 inimest.

1. Tähelepanekud Riigi Teataja Kirjastuse sisekontrollisüsteemi ja finantsjuhtimise kohta

Riigi Teataja ning muude trükiteenuste hindade arvestamine

Riigi Teataja seadusest tulenevalt kaetakse riigieelarvest vaid kindlad kirjastuse tegevused. See eeldab selget kuluarvestust teenuste ja toodete maksumuse osas. Kuna omahinna arvestus on asutuse tegevuse seisukohast olulisim arvestuslõik, peab raamatupidamise sise-eeskiri või selle alusel eraldi kehtestatud kord andma ammendava vastuse, kuidas kujuneb Riigi Teataja ja muude trükiteenuste maksumus.

Raamatupidamise sise-eeskirjas, mis on kooskõlastatud Riigikantselei peadirektoriga, ei ole omahinna arvestamiseks kasutatavad põhimõtted piisavalt selgelt lahti kirjutatud. Näiteks ei selgu, millised on kuluarvestuse põhimõtted erinevate tootegruppide osas, millised on kulude toodetele jagamise põhimõtted, millest lähtuvalt on leitud kuluarvestustabelis kulude jagamise protsendid. Raamatupidamise sise-eeskirja lisana on esitatud tabelid, mida arvestuses kasutatakse. Tabelid ei ole ilma täiendavate põhjalike selgitusteta lugejale arusaadavad. Samas esitatakse info sellelsamal kujul riigisekretärile järgmise aasta eelarve üle otsuse langetamiseks ning hinnakirja kinnitamiseks.

Riigi Teataja Kirjastuses rakendatud kulumudelis on eristatud kaks suurt tootegruppi – Riigi Teatajad ning muud trükiteenused. Kulude jagamisel nende kahe tootegrupi vahel kasutatakse proportsiooni 75:25. Selle proportsiooniga jagatakse toodete vahel kokku 40% asutuse kogukuludest (sh trükikoja kogukulud ja administratiiv- ning juhtimiskulud). Auditi käigus saadud selgituste kohaselt põhineb nimetatud kulujaotuse proportsioon töötajate kaheksatunnise tööpäeva jagunemisel tootegruppidele. Samas ei ole Riigi Teataja Kirjastus pidanud analüütilist arvestust reaalse tööga kaetud aja üle trükikojas. Auditi käigus tehtud analüüsi tulemusel selgus, et 2004. aasta esimese üheksa kuuga moodustas trükitöödele kuluvast ajast Riigi Teataja trükkimine 40% ning muude trükiteenuste osutamine 60%.

Auditi järel saadud selgituste kohaselt tuleneb kasutatav kulujaotus asjaolust, et suur osa trükikoja töötajate tööpäevast on reaalse tööga katmata ja tööga katmata tööpäeva palgakulu ning kõik muud trükikoja käigushoidmisega seotud kulud lisatakse Riigi Teataja tellimis- ja kaanehinnale.

Ka trükikoja seadmete amortisatsioonikulu, seadmete remontimise kulud ning administratiivkulud jagatakse Riigi Teataja tellimis- ja kaanehinna ning teenustööde vahel proportsiooniga 75:25. Riigikontrolli hinnangul ei ole selline amortisatsioonikulude jagamine põhjendatud, kuna seadmete puhul peaks olema aluseks tegelik tootmismaht.

Auditi käigus leitud puuduste põhjal leiab Riigikontroll, et Riigikantselei ei ole piisaval määral kontrollinud Riigi Teataja Kirjastuse kuluarvestuse põhimõtteid.

Riigi Teataja Kirjastuse 2005. aasta hindade kinnitamine

Riigisekretärile esitatud 2005. aasta hinnakalkulatsioonide analüüsimisel leidsime, et hinnakujunduse aluseks olevad prognoosid ei ole põhjendatud (st ei vasta tegelikele näitajatele). 2005. aasta kohta esitatud Riigi Teataja tellimis- ja kaanehinda moonutavad Riigikontrolli hinnangul järgmised vead:

- Prognoositavat tellitavate eksemplaride arvu vähenemist ei ole võetud arvesse Riigi Teataja trükipoogna hinna arvestamisel ja kulude jagamisel tellitud ja tasuta Riigi Teataja eksemplaride vahel.

- 2005. aasta kulud on osaliselt prognoositud põhjendamatult suured: kulumit eelmisest perioodist rohkem 273 000 kr, sellest 100 000 kr põhjendas auditeeritav planeeritavate soetustega (samas ei olnud Riigikantselei kinnitanud RTK 2005. aasta investeeringute kava); materjali- ja levitamiskulu 228 000 kr suuremana (ei võetud arvesse tiraaži prognoositavat vähenemist); administratiivkulusid 160 000 kr rohkem.

- Kulude periodiseerimisest tulenevad vead:

  - 2003. aasta detsembri kulum summas 154 161 kr kajastati 2004. aasta kuluna (s.o vales perioodis) ja võeti aluseks 2005. aasta kulumi prognoosimisel.

  - Aasta sees periodiseeritakse majandamiskulude arved vastavalt arve kuupäevale ega järgita tulude-kulude vastavuse printsiipi. Aastasiseste andmete kasutamisest tulenev võimalik viga kulude prognoosimisel on 16 000 kr.

Riigi Teataja Kirjastuse poolt riigisekretärile kinnitamiseks esitatud dokumendis "Riigi Teataja paberkandjal väljaannete tellimishindade ja kaanehinna kinnitamine 2005. aastaks" on Riigikontrolli hinnangul RTK esitanud Riigikantseleile kinnitamiseks hinnaarvestuse, mille koostamisel pole arvestatud tegelike näitajatega.

Trükikoja koormatus

RTK põhiülesanne on Riigi Teataja toimetamine, trükkimine ja levitamine.[3] Riigi Teataja Kirjastus ei pea analüütilist arvestust reaalse tööga kaetud aja üle trükikojas.

Auditi käigus teostatud 2004. aasta (jaanuar kuni september) tööaja analüüsimisel selgus, et trükikojas kasutati trükitöödele kuluvast tööajast ligikaudu 40% Riigi Teatajate trükkimiseks ning ülejäänud trükitööle kuluvast ajast osutatakse muid trükiteenuseid avalikule ja erasektorile.

Riigikontrolli ligikaudne arvestus näitas, et umbes kolmandik trükikoja kogu tööajast oli kaetud Riigi Teatajate trükkimisega. Arvestuse aluseks on võetud Riigi Teataja trükkimiseks kasutatud töötunnid ja tootmisprotsessis otseselt osalevate töötajate võimalik tööaeg, mida on korrigeeritud puhkuse- ja haiguspäevade võrra. Trükkimiseks kasutatud töötundide kohta said audiitorid auditi käigus infot iga konkreetse tellimuse juurde trükitööde teostajate endi poolt fikseeritud töö täitmiseks kulunud aegade summeerimisel.

Auditi avavestluses Riigikantseleis ning auditi käigus Riigi Teataja Kirjastuse töötajate poolt antud selgituste järgi on Riigi Teataja trükkimine spetsiifiline ja suurt paindlikkust nõudev töö, kus on oluline pidev valmisolek Riigi Teataja koheseks trükkimiseks.

Riigikontrolli hinnangul vajaksid siiski kaalumist ning tasuvusanalüüsi võimalused korraldada trükikoja tööd efektiivsemalt või osta trükiteenust sisse.

Trükiseadmete kasutus

Riigi Teataja Kirjastusele kuuluvate seadmete jääkväärtus oli majandusaasta lõpu seisuga 1 797 000 krooni. Riigi Teataja Kirjastusel puudub toimiv sisekontrollisüsteem, mis tagaks asutuse trükitehnika kasutamise ainult põhitegevuses ettenähtud ülesannete täitmiseks ja minimiseeriks võimaluse kasutada asutuse vara registreerimata tööde teostamiseks. Puudub nii elektrooniline kui manuaalne kontroll trükitud poognate mahu üle ning trükimasinatele on pidev vaba juurdepääs kõikidel töötajatel. Riigikontrolli hinnangul on maandamata risk, et RTK trükkimisseadmeid võidakse kasutada mittesihipärastel eesmärkidel.

Riigikantselei siseaudiitor tõi oma aruandes välja, et Riigi Teataja Kirjastus soetas 2003. aasta lõpus olemasolevale digitaalsele trükimasinale lisaseadmed summas 817 537 krooni (ilma käibemaksuta). Seadmeid kavatseti kasutada maksumärkide trükkimisel, mille kohta oli väidetavalt olemas suuline eelkokkulepe Maksu- ja Tolliametiga. Hiljem selgus, et nimetatud tellimust ei saadud. Auditi käigus tuvastas siseaudiitor, et vastavaid lisaseadmeid ei ole senini kasutatud. Samas on seadmete amortisatsiooninormiks kehtestatud 20% ja vastav kulu on kantud tootmiskuludesse.

[3] Riigi Teataja Kirjastuse põhimäärus, § 6

Seadmed soetati Riigikantselei peadirektori suulisel nõusolekul 2003. eelarveaasta lõpus esitatud taotluse alusel, millega ei kaasnenud tulude-kulude prognoose ega muid soetust põhjendavaid arvestusi.

Riigikontrolli hinnangul on taunitav investeeringute tegemine seadmetesse, mida ei kasutata RTK-le seatud eesmärkide täitmiseks. Riigikontrolli hinnangul pidanuks Riigikantselei nõudma RTK-lt investeeringutaotlusele lisaks ka selgitusi seadme soetuse põhjenduste kohta ja tasuvusanalüüsi.

Varade inventeerimine

Riigikantselei siseaudiitor ning Riigikontrolli audiitor osalesid Riigi Teataja Kirjastuse varade (varud, põhivara) inventuurides vaatlejatena. Inventuuride vaatluse käigus tuvastati järgmist:

- valdavale osale põhivarale paigaldati inventarinumbrid alles inventuuri käigus; olulise osa arvutivara puhul ei vastanud inventeerimisnimekirjas vastutava isiku kasutusse antud vara tegelikult kasutatavale varale ja inventarinumbrile; immateriaalse põhivara ja arvutivara puhul puudus vastutaval isikul info varade seisukorra ja asukoha või nende olemasolu tõestava litsentsi asukoha kohta;

- immateriaalsete põhivarade kajastamine raamatupidamises ei ole olnud kõikehõlmav ja järjepidev;

- direktori käskkirjaga kehtestatud tooraine ja materjali ülekulu mahakandmise korda ei järgita.

Inventuuri käigus tehtud tähelepanekud viitavad puudustele varade arvestuses, mistõttu varade säilimine ja õige kajastamine raamatupidamise aastaaruandes ei ole tagatud.

Auditeeritavalt saadud selgituste kohaselt asuti puudusi arvestuses kõrvaldama ning inventuuri käigus leitud vahed – bilansis kajastus kasutamiskõlbmatut põhivara ja tootmises on kasutusel põhivara, mis ei kajastu bilansis – parandati auditi järel.

Kulude põhjendatus

Riigikantselei siseaudiitori tähelepanekule tuginedes leiab Riigikontroll, et asutuses on direktori käskkirjaga kehtestatud ebaotstarbekalt kõrged bensiinilimiidid (250–350 liitrit kuus) direktorile ja direktori asetäitjale, kellel on asutuses kehtestatud ametiautode kasutamise korra kohaselt õigus kasutada personaalset sõiduautot. Töö iseloomu arvestades ei ole tegemist pidevalt palju sõitmist nõudvate tööülesannetega, lisaks nimetatud autodele on trükikoja volitatud töötajate kasutuses ka üldkasutatav auto. Direktor ja direktori asetäitja on kasutanud bensiinilimiidist 98–100%. Auditi käigus tuvastati kolm juhtu, kui direktori bensiinikaardiga on võetud bensiini direktori välislähetuse ajal kokku 150,8 liitrit. Riigikontrolli hinnangul tuleb kululimiitide väljatöötamisel lähtuda töötajate tööülesannetest (nt analüüsida vajadust käia lähetustes vms). Riigikontrolli hinnangul tuleks RTK direktori bensiinilimiit kooskõlastada Riigikantselei peadirektoriga.

Ettepanekud Riigikantselei peadirektorile

- Investeeringutaotluste aktsepteerimisel nõuda, et asutuse juht esitaks soetuse tasuvusanalüüsi ja seose asutuse tegevuseesmärkidega.

- Kehtestada Riigi Teataja Kirjastuse direktorile sõiduauto kasutamisel bensiinilimiit.

Ettepanekud Riigi Teataja Kirjastuse direktorile

- Kaaluda võimalusi trükikoja efektiivsuse suurendamiseks või trükiteenuse sisseostmiseks erasektorist.
- Tagada, et raamatupidamise sise-eeskiri või selle alusel kehtestatud kord annaksid ammendava ülevaate Riigi Teataja ja muude trükiteenuste omahinna kujunemisest.
- Rakendada tegelikel tootmismahtudel põhinevat kulumudelit, mis tagab kulude objektiivse ja põhjendatud jagamise erinevate tootegruppide vahel.
- Korraldada asutuse töö selliselt, et oleks tagatud kontroll trükitehnika tegeliku kasutamise üle.
- Varade amortiseerimist alustada alates vara kasutuselevõtust.
- Kõrvaldada inventuuride käigus leitud puudused Riigi Teataja Kirjastuse varade arvestuses.
- Siduda bensiinilimiidi määr tegeliku vajadusega transpordi kasutamiseks vastaval ametikohal.

Oma vastuses Riigikontrollile nõustus Riigikantselei peadirektor Riigikontrolli tehtud ettepanekutega.

Riigi Teataja Kirjastuse direktor esitas vastuskirjas ülevaate Riigikontrolli ettepanekute rakendamiseks tehtud ja kavandatavatest tegevustest.

2. Tähelepanekud Riigi Teataja Kirjastuse raamatupidamise arvestuse ja majandustehingute seaduslikkuse kohta

Tulude ja kulude kajastamine raamatupidamises

Raamatupidamise arvestuse auditeerimisel keskendusid Riigikontrolli audiitorid tulude ja kulude kajastamisele. Tulude ja kulude periodiseerimisel raamatupidamises esinevad olulised vead, mille tulemusel kajastatakse valesti asutuse tulusid ja kulusid auditeeritud ajavahemikul. Kulude vales perioodis kajastamise tulemusena tekivad vead hinna- ja kuluprognoosidesse.

Raamatupidamisarvestuses ei ole rakendatud lõpetamata ja valmistoodangu arvestust. Kuigi igapäevane valmis- ja lõpetamata toodangu arvestus ei ole väga lühikese tootmistsükli ja töömahukuse tõttu õigustatud, on raamatupidamise aastaaruande ning hindade kalkuleermise seisukohast oluline valmis- ja lõpetamata toodangu arvestus lihtsustatud kujul juurutada.

Auditi käigus tuvastati tulude ja kulude periodiseerimisel järgmised vead:

- 2004. aasta aruandes on kajastatud 239 861 kr müügitulu 2003. aastal toimunud müügitehingutest. Tegemist on 2003. aastal trükitud toodangu müügiga, millega seotud kulud on kajastatud 2003. aastal.

- 2004. aasta müügitulu on vähendatud 88 130 kr võrra 2004. aasta alguses tagasiostetud varasematel perioodidel müüdud toodangust saadud tulu arvel.

- 2003. aasta detsembri põhivara kulum 154 161 kr on kajastatud raamatupidamises 2004. aastal ja ei kajastu 2003. aasta raamatupidamise aastaaruandes.

Raamatupidamises on eksitud tulude ja kulude vastavuse printsiibi vastu, mille järgi aruandeperioodi tuludest arvatakse maha nendesamade tulude tekkega seotud kulud. Väljaminekuid, millele vastavad tulud tekivad mingil muul perioodil, kajastatakse kuludena samal perioodil, mil tekivad nendega seotud tulud. Raamatupidamise Toimkonna juhendite järgi on tulu kajastamise hetke määramise aluseks oluliste omandiga seonduvate riskide ja hüvede üleminek müüjalt ostjale.

Liisingulepingu sõlmimine ja kajastamine raamatupidamises

Riigi Teataja Kirjastus on liisinguvõtjana sõlminud AS Hansa Liising Eesti sõiduauto kasutamiseks liisingulepingu nr 0059133L maksumusega 288 529 krooni ja rendiperioodiga viis aastat.

Lepingutingimustest lähtuvalt on tegu kapitalirendiga, kuna kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad sõlmitud lepingutega üle rentnikule. RTK on nimetatud lepingut käsitanud kasutusrendilepinguna. Riigikontroll juhib tähelepanu asjaolule, et sõlmitud lepingu kohaselt tuleb rentnikul rendilepingu katkestamisel tasuda kõik rendileandjale katkestamisest tulenevad kahjud. Riigikontrolli hinnangul on nimetatud lepingu puhul tegemist riigiasutuse võetud kohustustega, mille ennetähtaegne lõpetamine ei ole lepingutingimusi arvestades ilma täiendavaid väljaminekuid tegemata võimalik, ning seetõttu peaks see olema raamatupidamises kajastatud.

Riigieelarve seaduse[4] kohaselt on riigiasutusel keelatud võtta laenu, kasutada kapitalirenti ning võtta muid selliseid kohustusi.

Lisaks tuvastasid audiitorid, et Riigi Teataja Kirjastus on sõlminud liisingulepingu Krediidipanga Liisingu AS-iga sellistel tingimustel, mida ei ole riigiasutustel lubatud järgida. Nimelt kohustub Riigi Teataja Kirjastus sõlmitud lepingu kohaselt “teostama igakuiselt vähemalt 80% oma kuukäibest Eesti

[4] Riigieelarve seadus, § 29

Krediidipangas avatud kontode kaudu kogu lepingu kehtivuse ajal". Riigieelarve seaduse kohaselt laekuvad riigieelarve tulud Rahandusministeeriumi hallatavatele kontodele ja riigiasutusel võib olla krediidi- või finantseerimisasutuses oma konto rahandusministri loal ja tema poolt määratud tingimustel.

Puhkusetasude arvestamine

Riigikantselei siseaudiitori tähelepanekute põhjal on 2004. aasta 9 kuu jooksul neljale töötajale, kelle töötasu koosneb põhipalgast ja täiendavate ülesannete täitmise eest määratud lisatasust, makstud lisatasu ka puhkusel oldud päevade eest. Kuna enam lisatasu saanud töötajad on olnud puhkusel mitmel korral, siis on nimetatud viga suurendanud ka puhkusetasu aluseks olevat eelneva kuue kuu keskmist päevatasu ning järgnevatel perioodidel on ka puhkusetasu rohkem arvestatud. Kokku on lisatasu ja puhkusetasu koos sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksuga rohkem arvestatud ja välja makstud 28 870 kr. Riigikontrolli hinnangul tekkis viga arvestuses, kuna raamatupidaja ei olnud kursis puhkusetasude arvestamise põhimõtetega.

Ettepanekud Riigi Teataja Kirjastuse direktorile

- Võtta lihtsustatud kujul kasutusele valmis- ja lõpetamata toodangu arvestus.
- Raamatupidamisaruannete ning hinnakalkulatsioonide koostamisel jälgida tulude ja kulude vastavuse printsiipi.
- Kajastada kapitalirendi tingimustel soetatud vara ning tekkinud kohustused raamatupidamises.
- Korrastada puhkusetasude arvestamise põhimõtteid eesmärgiga viia puhkusetasude arvestus vastavusse puhkusetasude arvutamise korraga ja vältida raamatupidamisprogrammi eripärast tulenevaid võimalikke vigu puhkusetasude arvestuses ja väljamaksmises.

Riigi Teataja Kirjastuse direktor esitas vastuskirjas tegevused Riigikontrolli ettepanekute rakendamiseks.

Ines Metsalu
I auditiosakonna peakontrolör

Riigikantselei peadirektori
ja Riigi Teataja Kirjastuse
direktori vastused

RIIGIKANTSELEI

Pr Ines Metsalu
Peakontrolör
I auditiosakond
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Teie 20.06.2005 nr OSI-2-7.1/05/946

Meie 06.07.2005 nr 5-5.2/05-05517

Arvamus kontrolliaruande kohta

Austatud proua Metsalu

Täname Riigikontrolli läbiviidud Riigi Teataja Kirjastuse 2004. a majandustegevuse auditi ning hea koostöö eest.
Riigikantselei on tutvunud kontrolliaruandes esile toodud tähelepanekute ja tehtud ettepanekutega ning läbi vaadanud Riigi Teataja Kirjastuse poolt tehtud ettepanekud. Koostöös Riigi Teataja Kirjastuse direktoriga oleme hakanud rakendama meetmeid puuduste kõrvaldamiseks.

Lugupidamisega

Marten Kokk
Peadirektor

Heili Nigulas 693 5655

Stenbocki maja
Rahukohtu 3
15161 TALLINN

Tel: (0) 693 5555
Faks: (0) 693 5554

Registrikood 70004809
E-kiri: riigikantselei@riigikantselei.ee

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Teie 20.06.2005 nr OSI-2-7.1/05/947
Meie 07.07.2005 nr 1.2-25/163

Vastus kontrolliaruande eelnõule
ja selles esitatud ettepanekutele

Esitame alljärgnevalt oma seisukoha Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõu "Riigi Teataja Kirjastuse majandustegevus 2004. aastal" kohta.

1. Riigi Teataja ja muude trükiteenuste hindade arvestamine
Käesolevaks ajaks on Riigi Teataja Kirjastuses (edaspidi RTK) välja töötatud ja direktori 01.07.2005. a käskkirjaga nr 1-1/30 kinnitatud RTK trükitööde hinnakujundusalused ning hinnakirjad sagedamini osutatavate trükiteenuste maksumuste kohta. Hinnakujundusaluste väljatöötamisel on muuhulgas võetud arvesse Riigikontrolli märkust seadmete amortisatsiooni korrektseks arvestamiseks iga konkreetse trükitöö hinna kalkuleerimisel. Käskkirja koopia esitame tutvumiseks koos käesoleva vastusega.

2. Riigi Teataja 2005. aasta hindade kinnitamine
Riigi Teataja 2005. a kaanehinna kehtestamisel on lähtutud prognoosidest, mille aluseks on võetud 2004. aastal väljaantud anded, tellimused ja Riigi Teataja seadus. 2006. a hindade prognoosimiseks korraldame eelneva küsitluse, selgitamaks välja tellitavate Riigi Teatajate mahu.

3. Trükikoja koormatus
Trükikoja koormatus muude trükitöödega ja tööaja kasutamine sõltuvad vajadusest säilitada pidev valmisolek Riigi Teataja koheseks trükkimiseks, kuna tulenevalt Riigi Teataja seadusest ja RTK põhimäärusest on RTK põhiülesanne Riigikantselei poolt väljaantava Riigi Teataja levitamine paberkandjal trükisena ning elektrooniliselt Internetis. Muude trükiteenuste osutamisel tuleb ülalnimetatuga arvestada ning eesmärgiks on võetud tööaeg maksimaalselt täis planeerida.

Trükikoja tulusus muude trükiteenuste osas on käesoleval ajal iganädalaselt jälgimisel, samuti on kaalumisel trükikoja sulgemine ja võimalus osta trükiteenus Riigi Teataja trükkimiseks riigihanke korras sisse.

Lossi plats 1a
15163 Tallinn
www.rtk.ee
teataja@rtk.ee
Tel 693 5872
Faks 693 5871

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 08.07.05 Reg nr OSI-2-7.1/947-2

4. Trükiseadmete kasutus
Kontrolli tõhustamiseks trükiseadmete kasutamise üle on muudetud trükikoja töökorraldust.

Trükitud poognate mahu üle ei ole võimalik käesoleval ajal automatiseeritud kontrolli rakendada – seoses trükikoja võimaliku likvideerimisega puudub vajadus teha kulutusi elektrooniliste kontrollimehhanismide soetamiseks ja integreerimiseks. Manuaalne kontroll on võimalik igale trükitööle kulutatava materjali kontrolli ja laomaterjalide inventuuri kaudu, mida teostatakse regulaarselt.

Vastavalt Riigikontrolli märkusele ei arvesta RTK enam 2003. a lõpus soetatud trükimasina lisaseadme amortisatsiooni ajal, mil seade ei ole kasutuses.

5. Varade inventeerimine
2004. a lõpus teostatud inventuuri käigus uuendati kogu RTK kasutuses oleva põhivara märgistus. Immateriaalse põhivara ja osa arvutivara inventariseerimise, kasutamise ja seisukorra kohta teostatakse täiendav ülevaatus käesoleva aasta jooksul ning võetakse tarvitusele abinõud vara säilimise tagamiseks ning liikumise korrektseks kajastamiseks ja kontrollimiseks.

Vastavalt Riigikontrolli märkusele on kasutamiskõlbmatu põhivara käesolevaks ajaks bilansist maha kantud, tootmisprotsessis mittekasutatav põhivara võõrandatud ning tootmises kasutusel olev põhivara bilansis arvele võetud.

Tagamaks RTK vara säilimise ja õige kajastamise raamatupidamise aastaaruandes, juhindutakse põhivara ja varude inventeerimisel ja inventuuride tegemisel edaspidi vastavate õigusaktidega kehtestatud kordadest.

6. Kulude põhjendatus
RTK direktori 29.06.2005. a käskkirjaga nr 1-1/29 on kehtestatud asutuses uus autode kasutamise kord, mille kohaselt on RTK kasutuses olevaid sõidukeid lubatud kasutada üksnes tööülesannete täitmiseks, mitte personaalseks kasutamiseks. Autode kasutamine tööülesannete täitmiseks toimub teekonnalehtede alusel. Teekonnalehed ja kütusekulu aruanded esitatakse igakuiselt RTK direktorile, mistõttu puudub vajadus bensiinilimiitide kehtestamiseks. Käskkirja koopia esitame tutvumiseks koos käesoleva vastusega.

7. Tulude ja kulude kajastamine raamatupidamises
RTK raamatupidamises kulude ja tulude kajastamiseks õigetes perioodides on muudetud asutuse töökorraldust ning täpsustatud töötajate ametijuhendites sätestatud tööülesandeid, millest tulenevalt peaks edaspidi olema tagatud arvete vormistamiseks andmete õigeaegne raamatupidamisele esitamine.

Seoses RTK trükikoja likvideerimisega ei ole enam otstarbekas asuda juurutama töömahtu oluliselt suurendavat valmis- ja lõpetamata toodangu arvestust.

8. Liisinglepingu sõlmimine ja kajastamine raamatupidamises
RTK kasutuses on käesoleval ajal kolm sõiduautot kasutusrendilepingute alusel, mis on plaanis lõpetada seoses uue autode kasutamise korra kehtestamisega ja Riigi Teataja trükikoja likvideerimisega.

9. Puhkusetasude arvestus
Puhkusetasude arvestus on käesolevaks ajaks korrastatud. Raamatupidamisprogrammi viga parandati koheselt pärast vea avastamist ning puhkusetasude arvestus on viidud vastavusse puhkusetasude arvutamise korraga.

Lugupidamisega

Jüri Heinla
Direktor

Lisad: 1. Koopia RTK direktori 29.06.2005. a käskkirjast nr 1-1/29 "Autode kasutamise kord", 4 lehel.
2. Koopia RTK direktori 01.07.2005. a käskkirjast nr 1-1/30 "Hinnakujundusaluste ja hinnakirjade kinnitamine", 13 lehel.

Maarja-Viorika Paavel, 693 5867